విజేత

ఆ రహదారి బంగళా, వూరికి రెండు ఫర్లాంగుల దూరంలో వుంది. అక్కడి వాతావరణం నిశ్శబ్దంగా వుంటుంది.

అక్కడ చౌకీదారు గోవిందు, గత ఇరవై యేళ్ళనించీ అక్కడే వుంటున్నాడు.

మాజీ ఎమ్మెల్లే వరహాలరాజు ధర్మమా అంటూ గోవిందుకి ఆ వుద్యోగం దొరికింది. ఇచ్చే జీతం, గొర్రె తోకలాంటిదే అయినా, బంగ్లా వెనుక భాగంలో అతనుండడానికి యేర్పరచిన ఇల్లు ఎంతో సౌకర్యంగా తోచిందతనికి. అక్కడికి వచ్చి, పోయే ఆఫీసర్లు, అప్పుడప్పుడూ వస్తూండే రాజకీయ నాయకులు, గోవిందునికి తృణమో, పణమో ముట్ట జెప్తూ వుంటారు. ఆ టిప్పులే, యే యిబ్బంది లేకుండా అతడ్ని ఆదుకుంటున్నాయి. అటువంటి వుద్యోగాన్ని తన కిప్పించిన వరహాలరాజన్నా, అతని కుటుంబ సభ్యులన్నా, గోవిందుకి యెనలేని గౌరవం, పూజ్యభావం వున్నాయంటే ఆశ్చర్యపడాల్సిం దేమీలేదు.

*   *   *

సాయంత్రం ఆరు గంటలు కావస్తోంది. దూరంలో మోటారు సైకిలు శబ్దం విన్పించి గేటు దగ్గర కొచ్చాడు గోవిందు.

మోటారు సైకిలు రానే వచ్చింది. వచ్చినవాడు వరహాల్రాజు సుపుత్రుడు, బుచ్చిబాబు.

"దండాలండీ సినబాబుగారు" సవినయంగా అన్నాడు, గోవిందు, రెండు చేతులూ జోడించి.

"బావున్నావా గోవిందూ" కుశల ప్రశ్న వేశాడు బుచ్చిబాబు.

"తవరి దయవల్ల బాగానే వున్నాను బాబు." నమ్రతగా జవాబిచ్చాడు గోవిందు. "రండి లోపలికి...." అంటూ గేటు తీశాడు.

"ఇప్పుడు కాదులే.... ఇవ్వాళ యెవరూ లోపల లేరు కదూ."

"లేరు బాబూ! ఏం?"

"పట్నం నుంచి స్నేహితులొస్తున్నారోయ్. ఈ రాత్రికి మేం యిక్కడే వుండాలనుకొంటున్నాం. అందుకనే ముందుగా తెలుసుకుందామని వచ్చాను." అన్నాడు బుచ్చిబాబు.

గోవిందు, కాదనలేకపోయాడు.

"అట్టాగే రండి బాబు! తవఁరిని కాదంటానా."

"సరే వస్తానయితే...." తృప్తిగా మోటారు సైకిల్ని వెనక్కి తిప్పి సాగిపోయాడు, బుచ్చిబాబు.

గోవిందు, గేటు దగ్గరగా వేసుకుని, లోపలికి వచ్చేశాడు.

* * *

రాత్రి ఎనిమిదిన్నర దాటిందప్పుడే. గోవిందు చుట్ట కాల్చుకుంటూ బంగళా వీధి మెట్లమీద కూచున్నాడు. ఏదో మోటాదు సైకిలు వస్తూండటం చూచి లేచి నుంచున్నాడు.

బుచ్చిబాబు మోటారు సైకిలు వచ్చి ఆగింది. గోవిందు గేటు తెరిచాడు. మోటారు సైకిలు లోపలికొచ్చింది. బుచ్చిబాబుతో పాటు స్నేహితులెవరూ రాలేదుగాని, ఓ స్నేహితురాలు మాత్రమే రావడం, గోవిందుని ఆశ్చర్యంలో ముంచింది. "స్నేహితులొస్తారని సెప్పారు బాబు? ఏరీ?" మెల్లగా ప్రశ్నించాడు గోవిందు. ఈసారి అతని మాటల్లో

యెదుట వ్యక్తిపట్ల గౌరవం సన్నగిల్లినట్టయింది. కళ్ళల్లో యేహ్యభావం, కాస్తంత కోపం, యెర్రపొరల్ని సృష్టించడం, బుచ్చిబాబు చూశ్ళేదు.

గోవిందు ప్రశ్నకి బుచ్చిబాబు తేలికగా ఓ చిరునవ్వు నవ్వేడు.

"స్నేహితులంటే అబ్బాయిలేనన్న మాటేమిటి? అమ్మాయిలు కూడా కావొచ్చు. సమయానుకూలంగా మనం అర్థాలు మార్చుకోవాలి. కదూ కవితా?" తన వెంటనున్న అమ్మాయికేసి చిలిపిగా చూస్తూ అన్నాడు.

కవిత సమాధానం చెప్పలేదు. మొహం దించుకుంది. అక్కడే నిల్చొబెట్టి మాట్లాడ్డం, ఆమెకి యెబ్బెట్టుగాను, యిబ్బందిగాను తోచిందేమో మరి— మాట్లాడలేక పోయింది.

"సర్లే గోవిందూ; అవన్నీ తర్వాత మాట్లాడుకుందాం. ముందు తలుపు తెరువ్." అధికార పూర్వకంగా అన్నాడు బుచ్చిబాబు.

గోవిందు ఆలోచనల్లో పడ్డాడు. అతని మెదడు చురుగ్గా పనేసింది అతడిలోని మానవత్వం మేల్కొంది. ఒక స్త్రీ— ఆమె ఎవరైనా కావొచ్చు ....ఆమె జీవితంతో చెలగాట మాడ్డానికి బుచ్చిబాబు పూనుకుంటు న్నందుకు, అదీ— తాను చౌకీదారుగా వుంటున్న ఈ రహదారి బంగళాలో ఆ అన్యాయానికి తలపెడుతున్నందుకు, బుచ్చిబాబుపట్ల వల్లమాలిన జుగుప్స యేర్పడింది, గోవిందుకి. ఆమె బజారు మనిషే కావొచ్చు ... గొప్పింటి బిడ్డే కావొచ్చు. ఏమైనా ఈ అన్యాయంలో తాను భాగస్వామి కాకూడదు. అంతేకాదు....ఒకసారి యిటువంటి అవకాశానికి తావిస్తే, యిదే అలవాటుగానూ మారిపోవచ్చు. పైగా యిక్కడ యే అఘాయిత్యం జరిగినా, తనకి పీకల మీదికొస్తుంది. ఇటీవల యిటువంటి సంఘటనలు యెన్ని వింటున్నాడు తాను? బుచ్చిబాబు వరహాల్రాజు గారబ్బాయే కావొచ్చు. కాని, తన వుద్యోగ ధర్మానికి మచ్చ రాకూడదు ...యిలా ఆలోచిస్తుంటే గోవిందులో కొత్త చైతన్యం రేకెత్తింది.

బుచ్చిబాబు మోటారు సైకిల్ని షెడ్డులోకి తీసుకుపోతుంటే కంగారుపడ్డాడు గోవిందు.

"ఆగండి సినబాబుగారు; దయచేసి తిరిగెళ్ళిపోండి బాబూ; మరేపీ

అనుకోకండి." ప్రాధేయ పూర్వకంగా అన్నాడు గోవిందు. ఆ మాటలన డానికి యెంతో ధైర్యం కూడదీసుకోవాల్సి వచ్చిందతనికి.

తన పక్కనే పిడుగు పడ్డట్లయ్యింది, బుచ్చిబాబుకి. స్థాణువై పోయాడు. అతనికి క్షణంపాటు నోటమాట రాలేదు. తమ దయా దాక్షిణ్యాలపై జీవిస్తున్న గోవిందుకి యింత పొగరా? తననే కాదంటాడా? అదీ తన ప్రియురాలి సమక్షంలో తనకి తలవంపా?.... కోపంతో వణికి పోయాడు బుచ్చిబాబు. మోటారు సైకిల్ని స్టాండువేసి నిలబెట్టి దగ్గరగా వచ్చాడు.

"గోవిందూ! ఏమిటి నీ పొగరు? వొళ్ళు కొవ్వెక్కిందా? నన్నే ఎదిరిస్తున్నావా?" సుమారు గర్జించాడు, బుచ్చిబాబు.

"చమించండి బాబుగారు; యెదిరించనేదండీ; నా వుద్యోగానికి నాయం సెయ్యాలకదా బాబూ! ఈ రోజు తమరొచ్చినారు. రేపు మరోరు రావచ్చు. ఇది అలవాటుగా మారిపోద్దని నా బయం బాబూ; రోజులు సూత్తంటే బాగాలేవు. ఎప్పుడేమవుద్దో తెలీదు. ఈ యిసయం— పెద్ద బాబుగారికి తెలిసినాదంటే, యింకేమన్నా వుందా! పిల్లలు గలవాణ్ణి నాకే అపవాదూ రానివ్వకండి బాబూ;" రెండు చేతులు జోడించి సవినయంగా అన్నాడు గోవిందు.

బుచ్చిబాబు ఉక్రోషం పరాకాష్ఠ నందుకుంది.

"రాస్కెల్! నువ్వు నాకు నీతులు చెప్పేవాడివట్రా?" గోవిందు చెంప ఛెళ్ళుమంది.

గోవిందు తల్చుకుంటే, తిరగబడి బుచ్చిబాబుని చిత్తుచేసేవాడే; కాని, తన వునికి తెలునుకుని, రాతిబొమ్మే అయ్యాడు. చెంప తడుము కున్నాడు.

"పోన్లెండి బాబూ; తమరు కొట్టినందుకు నానేం బాధపడ్లేదు. తమరు సెయ్యి నేసుకున్నారని, నాన్నగారికి చెప్పను. కాని, తమరీ తప్పు తోవనుంచి తప్పుకోండి బాబూ; ఇటువంటి పనులు అచ్చిరావు."

బుచ్చిబాబు కోపం యెలా వున్నా కవితకి అవమానంతో పాటు, గోవిందుమీద కసి యేర్పడింది. ఈ అణాకానీ వెధవ తమనిలా అవమానించుతాడా అన్న కసి అది. "వీణ్ణి యేంచేసినా పాపంలేదు డియర్!

పిట్ట కొంచెం కూత ఘనంగా వుంది. మన ఖర్మగాపోతే వీడిచేత చెప్పించు కోవడమా?" అంది రుసరుసలాడుతూ.

అగ్నిమీద ఆజ్యం పోసినట్లుగా ఆ మాటలు బుచ్చిబాబుపై పని చేశాయి. అతని ఆవేశం కట్టలు తెగి ప్రవహించింది.

"ఒరేయ్ గోవిందూ ..." అని మీదికి పోబోతున్నంతలో జీపు హారన్ దూరంలో విన్పించింది బుచ్చిబాబుకి.

మంత్రముగ్ధుడిలా ఆగిపోయాడు. ఏదో జీపు వస్తూండటం చూశాడు. ఉపేక్షించకుండా యాంత్రికంగా మోటారు సైకిలుమీద కూచుని స్టార్ట్ చేశాడు.

"వీడి పని తర్వాత పడ్తాను. నువ్వు కూచో డియర్...." అన్నాడు కంగారుగా.

కవిత వెనుక సీట్లో కూచుంది.

"ఒరేయ్ గోవిందూ! నీ పొగరు తర్వాత అణుస్తా...." హుంకరిస్తూ మోటారు సైకిల్ని జీపు వస్తున్న త్రోవ గాక మరోవేపు పోనిచ్చాడు బుచ్చిబాబు.

గోవిందు నవ్వుకున్నాడు తనలో తానే. తానో మంచి పని చేసిన తృప్తి అతనిలో నిండుకుంది.

అప్పుడే జీపు వచ్చి ఆగింది. అందులోంచి వరహాల్రాజు, అసిస్టెంట్ ఇంజనీరు హయగ్రీవాచారి దిగారు. తాను నిజంగా అదృష్ట వంతుడే ననుకున్నాడు గోవిందు. అదృష్టమే తన పక్షాన లేకపోతే, ఈ రోజు కొద్ది క్షణాల ముందు వచ్చిన బుచ్చిబాబు, ఆ అమ్మాయి యిక్కడుంటే యేం జరిగి వుండేదో! ఒక్కసారి వూహించుకున్నాడు. అతనికి కళ్ళు తిరిగినట్టయింది.

"దండాలు బాబయ్యా" వచ్చిన ఆ యిద్దర్నీ ఉద్దేశించి వినయంగా అన్నాడు, గోవిందు.

"ఎవరైనా వున్నారేవిట్రా?" ప్రశ్నించాడు వరహాల్రాజు.

"లేరుబాబూ; తమరు దయ సెయ్యండి" సవినయంగా ఆహ్వానిస్తూ పోయి తలుపులు తెరిచాడు గోవిందు.

వాళ్ళిద్దరూ లోపలికి నడిచారు.

హయగ్రీవాచారి బాత్‌రూమ్‌కి వెళ్ళిన తరుణంలో బుచ్చిబాబు వచ్చిన విషయాన్ని వివరంగా చెప్పాడు గోవిందు వరహాల్రాజుతో. ఎంతో ఆలోచించిన మీదటే, ఆ పని చేశాడు.

వరహాల్రాజు నిర్ఘాంత పోయాడు. గోవిందుకేసి రెప్పవెయ్యకుండా క్షణంసేపు చూస్తూ వుండిపోయాడు. ఏమిటి తాను వింటున్నది? తన కొడుకు ఇలా మారిపోయాడా? వాడే గనక ఇప్పుడు తన ప్రియురాలితో యిక్కడ అగుపించి వుంటే, హయగ్రీవాచారి దృష్టిలో తన పరువు ప్రతిష్ఠలు యెంతగా దిగజారిపోను; వాణ్ణి జులాయి మనిషిగా ఆయన గుర్తిస్తే, యింక తన గౌరవం ఏముండేది,.... యిలా ఆలోచిస్తే అతనికి మతిపోయినట్టయ్యింది.

వరహాల్రాజు అంత తీవ్రంగా యోచిస్తుంటే, ఒక పక్క గోవిందుకి మతిపోయింది. భయం ఆవహించింది. కొడుకుని సమర్థించి, తనకే చీవాట్లు పెడతారేమోనని వాడి భయం. ఆతృతతో ఆయనకేసి చూశాడు, గోవిందు.

"గోవిందూ! నువ్వు చాలా మంచిపని చేశావురా: ఈరోజు నా పరువు ప్రతిష్ఠల్ని కాపాడావు. వాడేదో వాగినందుకు, నిన్ను చెయ్యి చేసుకున్నందుకు, నేనెంతో విచారిస్తున్నాను. నువ్వేం అనుకోకు, నువ్వేం భయపడకు," అని వరహాల్రాజు అంటుంటే గోవిందు హృదయం ఆనందంతో గంతులేసింది. వరహాల్రాజుగారు యెంత దొడ్డ మనిషి; ఇటువంటి వ్యక్తులు యెంతమంది వుంటారు? అనుకున్నాడు.

"నానేం అనుకోవడంనేదు బాబుగారు; తమరికి సెప్పడం మంచిదని సెప్పినాను. అంతే"

"సర్లే! మావాడు ఈ పరిసరాలకి రాకుండా కట్టుదిట్టం చేస్తాలే. వాడిచేత నీకు క్షమాపణ చెప్పిస్తాను. అప్పుడుగాని వెధవకి బుద్ధిరాదు."

"ఛమాపణెందుకులెండి బాబుగారూ; తవరి కాళ్ళకింద బతుకుతున్నోణ్ణి." కంగారుగా అన్నాడు గోవిందు.

"అయినా సరే, నువ్వూరుకోరా; పొరపాటునయినా ఈ మాట ఎవ్వరితోనూ చెప్పకేం?"

"ఎంతమాట బాబుగారూ! యిటువంటి పొరపాటు యెప్పుడూ సెయ్యను బాబయ్యా!"

"ఇంక ఆపు, ఇంజనీరుగారు వస్తున్నారు." అని టాపిక్ మార్చారు వరహాల్రాజు.

గోవిందు అక్కణ్ణించి జారుకున్నాడు, మిగతా యేర్పాట్లు చెయ్యడానికి.

*　　　　*　　　　*

మరునాడు వుదయం పదిగంటలు కావస్తోంది. గోవిందు పక్కల మీది దుప్పట్లు దులిపి వేస్తున్నాడు.

"ఏంరా గోవిందూ ఏం చేస్తున్నావ్? అంటూ లోపలికి వచ్చాడు వరహాల్రాజు. అతని వెంట బుచ్చిబాబు కూడా వున్నాడు.

"తవఁరా బాబుగారూ; కూసోండి" అంటూ కుర్చీలు తెచ్చి వేశాడు, గోవిందు. "కూసోండి సినబాబూ...." బుచ్చిబాబుని వుద్దేశించి అన్నాడు.

బుచ్చిబాబు మొహంలో కత్తివేటుకు నెత్తురు చుక్కలేదు. చాలా యిబ్బందిగానే కూచున్నాడు.

"వూఁ.... చెప్పరా క్షమించమని...." అన్నాడు, వరహాల్రాజు కొడుకుని వుద్దేశించి.

గోవిందుకి విషయం అర్థమై పోయింది. కంగారు పడిపోయాడు.

"వద్దు బాబుగారూ; నామీదొట్టు. ఏదో సినబాబుగారు సిన్నతనం కొద్దీ కొట్టారు. పోన్లెండి బాబయ్యా," అన్నాడు గోవిందు.

అయినా, వరహాల్రాజు వూరుకోలేదు. "నువ్వూరుకో గోవిందూ! చేసిన తప్పు సరిదిద్దుకోవాలంటే క్షమాపణ చెప్పుకోవడం చాలా అవసరం వూఁ....చెప్పరా...." కొడుక్కేసి తీక్ష్ణంగా చూస్తూ అన్నాడు.

బుచ్చిబాబుకి వేరే మార్గం లేకపోయింది. గుటకలు మింగడం ప్రారంభించాడు.

"తప్పయ్యింది క్షమించు గోవిందూ!" అన్నాడు మొహం దించుకునే,

"సాల్లే బాబూ; నాకే సిగ్గేత్తంది." రెండు చేతులూ జోడించి వినయపూర్వకంగా అన్నాడు, గోవిందు యెంతో బాధపడుతూ.

"ఆ సిగ్గు వీడికుండాలిరా గోవిందూ! చదువుకోగానే సంబరం కాదు, సంస్కారం అలవడాలి. వస్తామరి," అంటూ కదిలాడు వరహాల్రాజు. బుచ్చిబాబు తండ్రి వెంట నడిచాడు.

గోవిందు మనసు చివుక్కుమంది. కాని, యేం చెయ్యగలడు? ఎంత వద్దని తాను మొరపెట్టుకున్నా క్షమాపణ చెప్పించడానికే నిర్ణయం తీసుకున్న పెద్దబాబుగార్ని యెవరాపగలరు? ఆయనలాంటి వ్యక్తులు యే కొద్దిమంది వున్నా, తనలాంటి పేదోళ్ళ బ్రతుకులకి యెప్పుడూ న్యాయమే వరిస్తుంది. కాని, అటువంటి వ్యక్తులు యెంతమంది వున్నారని ...? భారంగా నిట్టూర్పు విడుస్తూ తనలో తానే అనుకున్నాడు గోవిందు.

*　　*　　*

ఆరోజు నుంచీ బుచ్చిబాబు ఆ రహదారి బంగళాకి రానేలేదు. అంతేకాదు– అతని ప్రవర్తనలోనే యెంతో మార్పు వచ్చింది. గోవిందు యెక్కడ కనిపించినా యెంతో ఆప్యాయంగా పలుకరిస్తాడు. జులాయి తిరుగుళ్ళు అతనిలో అంతరించాయని అందరూ చెప్పుకుంటుంటే, ఆ మార్పులో తనకీ భాగం వుందని, గోవిందు అమితంగా మురిసిపోతూ వుంటాడు. ఆరోజే గనక తానలా ప్రవర్తించి వుండకపోతే బుచ్చిబాబు బ్రతుకే మరోలా వుండేదేమోనని తృప్తిగా అనుకుంటాడు గోవిందు. అది ఒక విధంగా తన విజయమేనని భావించడంటే అతతిశయోక్తి కాదేమో!!

* ఆంధ్ర పత్రిక సచిత్ర వారపత్రిక, 30-7-1982 *